IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

Komisja Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki

■ **Podkomisji stałej do spraw turystyki**
(nr 10)
z dnia 11 maja 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki

– podkomisji stałej do spraw turystyki (nr 10)

11 maja 2022 r.

Podkomisja stała do spraw turystyki, obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Uruskiego (PiS)**, przewodniczącego podkomisji, rozpatrzyła:

– informację ministra sportu i turystyki na temat wsparcia realizacji zadań publicznych z obszaru turystyki w 2021 roku,

– informację ministra sportu i turystyki na temat funkcjonowania Obserwatorium Turystyki jako narzędzia wymiany i transferu wiedzy w sektorze turystyki.

W posiedzeniu udział wzięli: **Andrzej Gut-Mostowy** sekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki wraz ze współpracownikami, **Jerzy Kapłon** prezes zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, **Teresa Buczak** p.o. dyrektor zarządzający Polskiej Organizacji Turystycznej.

W posiedzeniu udział wziął pracownik Kancelarii Sejmu: **Mariusz Pawełczyk** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Piotr Uruski (PiS):

Otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw turystyki Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki. Witam państwa posłów. Witam zaproszonych gości.

Informuję, że dzisiejsze posiedzenie zostało zwołane przez przewodniczącego Komisji na podstawie art. 198 ust. 2 regulaminu Sejmu i prowadzone będzie z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Posłom uczestniczącym zdalnie przypominam, że przed posiedzeniem otrzymali państwo instrukcje w sprawie zgłaszania się do dyskusji i zabierania głosu w trakcie posiedzenia. Jednocześnie informuję, że posłowie, członkowie podkomisji obecni na sali obrad głosują przy użyciu urządzenia do głosowania za pomocą legitymacji poselskiej. Wówczas nie używają tabletów i nie logują się w systemie komunikacji elektronicznej. W celu stwierdzenia kworum przeprowadzone zostanie teraz głosowanie. Proszę wszystkie osoby, które mogą oddać głos o zagłosowanie. Czy mamy wyniki?

Dobrze. Głosowanie w sprawie kworum pozostawiam otwarte.

Posiedzenie zostało zwołane z następującym porządkiem dziennym: w punkcie pierwszym informacja ministra sportu i turystyki na temat wsparcia realizacji zadań publicznych z obszaru turystyki w 2021 r. i w punkcie drugim informacja ministra sportu i turystyki na temat funkcjonowania Obserwatorium Turystyki jako narzędzia wymiany i transferu wiedzy w sektorze turystyki. Przystępujemy do realizacji pierwszego punktu porządku dziennego. Proszę o zabranie głosu przedstawicieli pana ministra.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki Andrzej Gut-Mostowy:

Panie przewodniczący, szanowna podkomisjo, drodzy goście, turystyka jako ważna sfera działalności społecznej i gospodarczej jest dofinansowana zarówno ze sfery publicznej ze strony państwa, jak i samorządów. Trzeba pamiętać, że turystyka, jako działalność gospodarcza, to przede wszystkim działalność komercyjna, na której skupiają się podmioty prywatne. Jest to prawidłowość, która jest generalnie nie tylko w naszym państwie, ale we wszystkich krajach o gospodarce rynkowej. Analizując ten wybrany aspekt

zaangażowania państwa w realizację zadań publicznych, cały czas musimy mieć z tyłu głowy, że państwo, poprzez swoje różne instrumenty stymuluje rozwój gospodarki turystycznej zasadniczo w inny sposób, a podmioty sfery publicznej czy też niekomercyjne są jak najbardziej ważnym elementem budowania atrakcyjności turystycznej i oferty turystycznej dla społeczeństwa.

W naszym systemie prawnym w ministerstwie podstawowym elementem wsparcia jest otwarty konkurs ofert na dofinansowanie realizacji zadań z zakresu turystyki. To jest na podstawie art. 13 ustawy z dnia 24 grudnia 2003 r. W tymże konkursie zarejestrowane organizacje pozarządowe oraz jednostki w rozumieniu art. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie mogą się ubiegać o dofinansowanie. W tymże konkursie mamy 3 priorytety. Pierwszym jest renowacja istniejących i wytyczanie nowych szlaków turystycznych na terenie Polski, w tym w szczególności dostosowanie szlaków turystycznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych. Priorytet drugi to innowacyjne rozwiązania w turystyce, zwiększające bezpieczeństwo turystów w tym osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych, zwłaszcza podczas pandemii COVID-19. Priorytet trzeci to rozwój kompetencji kadr zawodowych i społecznych dla potrzeb turystyki w zakresie poprawy świadczonych usług. Bardzo proszę pana dyrektora Dominika Borka o przedstawienie szczegółów tychże programów.

Dyrektor Departamentu Turystyki w Ministerstwie Sportu i Turystyki Dominik Borek:

Szanowny panie przewodniczący, wysoka podkomisjo, panie ministrze, jeśli chodzi o priorytety w 2021 r., które pan minister przedstawił, wynikały one przede wszystkim z materiałów związanych z dokumentami, w których turystyka była ujęta jako ważny element polityki państwa. Stąd takie priorytety. Rzeczywiście ten podstawowy, czyli renowacja istniejących i wytyczanie nowych szlaków turystycznych to taki element, który rokrocznie znajduje się w konkursie dotacyjnym. Wynika to też z faktu, że w zasadzie jest to największe źródło, jeśli chodzi o dofinansowanie tego rodzaju zadań na skalę całego kraju. Myślę, że przedstawiciele PTTK, którzy pewnie będą mieli okazję trochę więcej na ten temat powiedzieć, powiedzą też o takim podejściu globalnym do tej problematyki.

Co do statystyk, bo myślę, że to ważne, w konkursie złożono 112 wniosków, 18 z nich nie spełniło wymogów formalnych. Ocenie poddano 94 wnioski. Procedura rokrocznie wygląda tak samo – jest powoływany zespół oceniający, który składa się z przedstawicieli Departamentu Turystyki, przedstawiciela organizacji pożytku publicznego, a także przedstawiciela Polskiej Organizacji Turystycznej. Są to rekomendacje, które później minister przyjmuje jako właściwe i akceptuje w zakresie przyznania dofinansowania. Jeśli chodzi o priorytety, ten pierwszy związany jest ze szlakami turystycznymi i w jego zakresie rekomendowano 6 zadań na kwotę blisko 1 mln zł. W ramach drugiego priorytetu rekomendowano 9 zadań na kwotę 785 tys. zł. W ramach trzeciego rekomendowano 10 zadań na kwotę 873 tys. zł. W ramach konkursu z globalnej kwoty 2600 tys. zł rozliczono 2444 tys. zł. Wynika to z faktu, że część dotacji musiała być zwrócona ze względu na kwestie dotyczące rozliczenia już na etapie sprawozdawczości.

Co do samej podstawy prawnej i tego, w jaki sposób konkurs się odbywa, myślę że należy wyraźnie podkreślić, że konkurs, jak i wydatkowanie środków publicznych w części budżetu związanego z turystyką rokrocznie podlega ocenie Najwyższej Izby Kontroli i przeprowadzanemu przez nią w tym zakresie badaniu. Jeśli chodzi o rok 2021, jesteśmy świeżo po takiej kontroli. NIK nie wniosła żadnych zastrzeżeń co do sposobu, gospodarności wydatkowania tych środków. Pokazuje to, że jeśli chodzi o samą konstrukcję i formułę, w praktyce się to jak najbardziej sprawdza.

Kończąc moją wypowiedź, chciałbym wskazać, że w ostatnich latach, jeśli chodzi o kwoty i kształtowanie się dofinansowania w ramach konkursu dotacyjnego, rosły one, ale wydaje się że nie wprost proporcjonalnie do tego, jak wielu potencjalnych beneficjentów i wnioskodawców składało wnioski o dofinansowanie. Przypomnę, że w 2010 r. była to kwota 1800 tys. zł, a później w 2015 r. wzrosła do 2500 tys. zł. Od 2018 r. mamy stałą kwotę 2600 tys. zł. Ta kwota pozwala nam dofinansowywać około 20 zadań co roku. Jeśli chodzi o potencjał, tak jak państwu przedstawiłem, ponad sto podmiotów i wnio-

skodawców mamy w ramach konkursu dotacyjnego. Globalnie ta kwota osiągnęła ponad 10 mln zł – na taką kwotę zostały łącznie złożone wnioski. To pokazuje też potencjał, jaki jest w tym konkursie dotacyjnym. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Uruski (PiS):

Otwieram dyskusję. Proszę o pytania.

Prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Jerzy Kapłon:

Jerzy Kapłon – Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, panie dyrektorze, szanowni państwo, chciałem podziękować za zaproszenie na dzisiejsze posiedzenie podkomisji. PTTK jest głównym kreatorem turystyki społecznej w Polsce. Nasza obecność i zaproszenie na dzisiejsze spotkanie świadczy o tym, że doceniają państwo funkcjonowanie naszego stowarzyszenia. W takim ostatnim normalnym roku funkcjonowania PTTK przed pandemią w 2019 r. w rozmaitych imprezach, organizowanych niekomercyjnie przez PTTK wzięło udział ponad 900 tys. osób. Mówimy zatem o skali problemu i niekoniecznie podzielam tu pogląd pana ministra mówiący o rozdzieleniu działalności turystyki społecznej od gospodarczej, ponieważ te elementy się przenikają. My kształtujemy ruch turystyczny, przygotowujemy do niego kadry, także we współpracy z Departamentem Turystyki, za co dziękuję. Pracownicy tego departamentu wiele pracy poświęcają na to, abyśmy w kategoriach zawodów uzyskali szereg specjalności, które będą obsługiwały ruch turystyczny.

Wracając do turystyki społecznej, mówimy o tym, co jest niezwykle istotne dla wielu milionów Polaków. Jesienią, w ubiegłym roku PTTK było współorganizatorem dwudniowego kongresu turystyki społecznej. Wygląda na to, że znów będę się podlizywał – dziękujemy panu ministrowi za wsparcie. Bez wsparcia departamentu i ministerstwa nie byłoby to możliwe. Ten kongres rzeczywiście był znaczącym wydarzeniem. Zebrał naukowców z całej Polski zajmujących się tym zagadnieniem. Dyskusja była niezwykle interesująca, od definicji turystyki społecznej począwszy. Ścierały się rozmaite poglądy. Powszechny pogląd na sprawę, że jest to turystyka osób niepełnosprawnych został uzupełniony o turystykę niskobudżetową i turystykę dzieci i młodzieży – w szczególności szkolnej – o harcerstwo, turystykę aktywną w rozmaitych obszarach, a nawet turystykę w społecznościach wojskowych i rodzin wojskowych. To olbrzymi obszar aktywności obywateli, przekładający się z jednej strony na zdrowe społeczeństwo i właściwe formy spędzania wolnego czasu, ale również i na biznes. Przy tak masowym ruchu turystyki społecznej niewątpliwie przekłada się to na możliwości wspierania działalności gospodarczej, zwłaszcza w tych regionach, które są niskobudżetowe, nie są niezwykle atrakcyjne, a więc ceny są bardziej dostępne dla uczestników tego ruchu. Dążymy więc do takiego wsparcia zrównoważonego rozwoju gospodarczego tych atrakcyjnych regionów, które właściwie na inny sposób prowadzenia swojej działalności gospodarczej nie mają recepty.

Oczywiście środki, które są na to przeznaczone, jak wspominali pan dyrektor i pan minister, są dla tych podmiotów, z którymi się konsultujemy, są znacząco za niskie. Stosunkowo niska liczba aplikacji nie wynika z tego, że nie ma potrzeb, ale z tego, że szereg podmiotów jest po prostu zniechęconych. Nie składają aplikacji, bo zdają sobie sprawę z pewnych priorytetów. W ramach tych priorytetów mamy rzeczy dla nas i sądzę, że dla turystyki społecznej najważniejsze, czyli szlaki turystyczne. Są one podstawą uprawiania turystyki społecznej i turystyki aktywnej w rozmaitych jej obszarach i wymagają też troski. Ta troska przez departament turystyki i ministerstwo jest też wyrażana. Otrzymujemy proporcjonalnie wysokie środki w stosunku do tego, czym dysponuje budżet ministerstwa. Pozwolę sobie podać kilka przykładów o tym, jak wyglądają sprawy. Jeśli uznamy, że sieć szlaków turystycznych – a PTTK zarządza siecią szlaków turystycznych o łącznej długości ponad 60 tys. km – jest atrakcyjna społecznie i wymaga tego, aby była należycie prowadzona, nadzorowana i remontowana, to w roku 2022 PTTK w rozmaitych konstrukcjach aplikacyjnych złożyło zapotrzebowanie na 1839 tys. zł, a otrzymało dofinansowanie na poziomie 584 tys. zł. To mimo wszystko było znaczącą częścią budżetu, co należy jeszcze raz podkreślić. Tak jest mniej więcej co roku. Trzeba też dodać, że znaczące środki własne PTTK, mając na uwadze swoją działalność statu-

tową, deleguje do tych zagadnień. To środki idące w setki tysięcy złotych rocznie. O ile w sytuacji, gdy nasza gospodarka funkcjonowała w sposób taki, jaki dawały możliwości ruchu turystycznego i stać nas było na to, to w ostatnich latach, kiedy nasze główne źródła dochodów związane z działalnością hotelarską zmniejszyły strumień pieniądza, może trzeba by się jednak zastanowić nad tym, w jakiej formule wspierać szlaki turystyczne, jeśli państwo polskie chce, aby funkcjonowały.

Obecnie PTTK dysponuje nowoczesną bazą szlaków turystycznych, w której mamy już ponad 50 tys. km szlaków rozmaitych instytucji, nie tylko naszych własnych. Ta baza szlaków, przy wsparciu finansowym państwa, może stać się podstawą należytego zarządzania tą siecią szlaków, aby pieniądz był wydawany roztropnie, aby dokonywać analizy sposobu funkcjonowania szlaków i w niektórych przypadkach nawet ich celowości.

Apelowalibyśmy o to, aby spojrzeć życzliwiej na potrzeby budżetowe departamentu. Na to spojrzenie wpływać powinno i to, że turystyka społeczna jest znaczącym elementem aktywności społecznej, daje szansę na zdrowe społeczeństwo, dobrą formułę spędzania wolnego czasu i z pewnością realizowana ze wsparciem państwa obróci się na pożytek. Dziękuję bardzo za możliwość zabrania głosu.

Przewodniczący poseł Piotr Uruski (PiS):

Dziękuję. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MSiT Andrzej Gut-Mostowy:

Zdecydowanie widzimy potrzebę zwiększenia środków na tenże konkurs, widząc jaka jest aktywność i skala środków, a także ważnych inicjatyw turystycznych, które nie są wspierane z powodu braku pieniędzy. Jest to bardzo ważne. Mogę zadeklarować, że będziemy postulowali o drastyczne, fundamentalne zwiększenie środków na ten konkurs inicjatyw turystycznych dla instytucji sektora zadań publicznych – tak to nazwijmy. Może powiem jeszcze dwa słowa wyjaśnienia dla członków szanownej podkomisji. To są inicjatywy, które wpływają na atrakcyjność turystyczną całych obszarów. Jeśli w danym miejscu zrobimy nowy szlak turystyczny albo wyremontujemy stary, to z tego szlaku będą korzystały setki lub tysiące turystów. Przy okazji podmioty będą miały lepsze obłożenie, turyści będą zadowoleni, Polacy będą mieli większą możliwość wypoczynku, rekreacji itd. Taka jest natura tychże inicjatyw. To nie jest dotowanie jakiegoś tam przedsiębiorstwa czy instytucji. To zazwyczaj są ważne elementy, atrakcje, inicjatywy, które wpływają na szeroką ofertę turystyczną. Dlatego tych bezpośrednich beneficjentów, jeśli chodzi o atrakcyjność, jest znacznie więcej. Takie argumenty będziemy chcieli przedstawić Ministerstwu Finansów i jeśli będzie trzeba, także panu premierowi, aby zdecydowanie zwiększyć środki na tenże konkurs. Będziemy także oczekiwali, że podkomisja do spraw turystyki także będzie nas w tym wspierała. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Uruski (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś chce zabrać głos w temacie? Bardzo proszę, głos ma pan poseł Drabek.

Poseł Przemysław Drabek (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący, panie ministrze, bardzo dziękuję za tę wypowiedź, bo doskonale wiemy, jak ważna jest rola odbudowywania turystyki, zwiększania atrakcyjności Polski, ale ma też to wpływ na stan zdrowia. Spotykamy się z tego efektami we wszystkich komisjach – zdrowie, edukacja, sport, wszędzie mówimy o rozwoju turystyki pieszej, dostosowywaniu szlaków. Chciałbym przypomnieć taki program, o którym mówiłem jeszcze kiedyś za czasów samorządowych. Jestem z Bielska Białej. Niedaleko mamy fajne szlaki turystyczne, ale nie wszystkie są dostępne dla osób starszych. Można czasami w bardzo prosty sposób to dostosować, w uzgodnieniu z Lasami Państwowymi i uzgodnić, że na niektórych szlakach, do których da się dojechać autobusem, komunikacją publiczną, co 800 m ma być prosta ławka, na której można usiąść i się oprzeć. To takie proste działania, które powodują, że wyciągamy ludzi z domów, dajemy im chwilę oddechu, odpoczynku i poprawiamy ich kondycję fizyczną. Powinniśmy o tym pamiętać również w kontekście tego, że jesteśmy Komisją Kultury Fizycznej, Sportu

i Turystyki. Za tę deklarację panu ministrowi bardzo serdecznie dziękuję. Myślę, że pan przewodniczący również poprze te wszystkie działania. Dziękuję pięknie.

Przewodniczący poseł Piotr Uruski (PiS):

Bardzo dziękuję. Jeśli nie ma innych uwag, zamykam ten punkt porządku dziennego i możemy przejść do punktu drugiego – informacji ministra sportu i turystyki na temat funkcjonowania Obserwatorium Turystyki jako narzędzia wymiany i transferu wiedzy w sektorze turystyki. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MSiT Andrzej Gut-Mostowy:

Bardzo proszę przedstawicieli Polskiej Organizacji Turystycznej o przedstawienie tego tematu.

P.o. dyrektor zarządzający Polskiej Organizacji Turystycznej Teresa Buczak:

Dziękuję, panie ministrze. Szanowni państwo, rekomendacja utworzenia Obserwatorium Turystyki wynikała z Programu rozwoju turystyki do 2020 roku. Polska Organizacja Turystyczna miała być wykonawcą tego zadania. Obserwatorium zostało udostępnione w lipcu 2018 r. głównym celem i zadaniem wynikającym z programu rozwoju turystyki było przede wszystkim zapewnienie stałego dostępu do wyników bieżących badań i analiz szerokiej grupie odbiorców. Obejmowało to nie tylko branżę turystyczną, ale też osoby, które prowadzą badania i analizy w ośrodkach akademickich. W związku z tym, że wiele tych badań jest realizowanych ze środków publicznych, chodziło o to, aby one też były w sposób szeroki upowszechniane za pomocą portalu, który gromadziłby dane i analizy z wielu źródeł, nie tylko badań realizowanych przez POT.

Obserwatorium zostało utworzone w ramach odnowionego portalu „Zarabiaj na turystyce”. W kolejnych latach, czyli od roku utworzenia aż do roku 2021 średnio rocznie portal ten odwiedza 22 tys. unikalnych użytkowników. Z jednej strony może wydawać się to niewielką liczbą, ale z drugiej musimy mieć świadomość, że przede wszystkim korzystają z tego osoby szczególnie zainteresowane prowadzeniem badań i analiz i obserwacją tego rynku. Nie jest adresatem bardzo szeroka grupa odbiorców. Zakres informacji udostępnianych w tym portalu dotyczy przede wszystkim podstawowych zjawisk, jak ruch turystyczny, turystyka w gospodarce, baza noclegowa i jej funkcjonowanie oraz turystyka w regionie opisana przez główne wskaźniki potencjału turystycznego. Na tym portalu znajdują się też informacje dotyczące polityki turystycznej, czyli akty prawne, struktura zarządzania turystyką oraz część dotycząca prowadzenia firmy, czyli „Firma krok po kroku”, „Źródła wsparcia firmy” i „Systemy rekomendacji”. Rokrocznie obserwatorium jest zasilane badaniami cyklicznymi, danymi z Głównego Urzędu Statystycznego. Badania w obszarze turystyki finansowane są przez ministra do spraw turystyki i GUS prowadzi je na rzecz ministerstwa. Są one udostępniane w ramach portalu. Ponadto są to badania i analizy, które realizuje Polska Organizacja Turystyczna i inne podmioty, jeśli te badania są w miarę aktualne i dotyczą obszarów, o których wcześniej mówiłam.

Jeśli chodzi o ostatnie 2 lata, przede wszystkim mieliśmy do czynienia z trudną sytuacją na rynku turystycznym, wynikającą z pandemii COVID-19. Odpowiadając na potrzeby odbiorców, realizowaliśmy badania głównie dotyczące uczestnictwa i planowanych wyjazdów Polaków, aby zaspokoić przede wszystkim potrzebę informacyjną ze strony branży turystycznej i monitorować na bieżąco nastawienie Polaków do podróży turystycznych. Dwa takie duże badania były analizowane – pierwsze na początku, kiedy pierwsza fala pandemii opadała przed sezonem turystycznym, to było badanie planowanego uczestnictwa, a potem było badanie aktywności w sezonie letnim i tego, jak COVID i pandemia wpływają na aktywność turystyczną.

Ponadto w latach 2020–2021 kontynuowane były badania opinii obcokrajowców o Polsce. Głównie chodziło o to, aby uzyskać informacje dotyczące zainteresowania konkretnymi produktami, ale także oceny ostatniego pobytu, czyli satysfakcji z pobytu w Polsce. Rokrocznie w tym zakresie zbieramy około 7–8 tys. ankiet, spośród osób odwiedzających portal Polska.travel. To badanie realizowane samodzielnie przez pracowników POT. Dane też są udostępniane w postaci raportów dla poszczególnych rynków tam, gdzie jest to możliwe ze względów statystycznych i uogólniania wyników. Ponadto istotny, ważny projekt, który został utworzony w okresie pandemii, a raczej tuż przed

pandemią, to program Polskiego Bonu Turystycznego. W tym zakresie również monitorujemy, w jaki sposób Polacy oceniają, jak on wpływa na ich aktywność turystyczną. Takie badania ewaluacyjne są prowadzone na bieżąco i w ramach obserwatorium wyniki tych badań są udostępniane.

Jeśli chodzi o ten ważny obszar turystyki aktywnej, cieszącej się coraz większą popularnością w okresie pandemicznym, to kwestia turystyki rowerowej, która bardzo dynamicznie się rozwija w ostatnim okresie. W cyklu dwuletnim przeprowadziliśmy w tym zakresie bardzo kompleksowe badania dotyczące zarówno strony podażowej, jak i popytu na ten rodzaj aktywności turystycznej. To badanie od strony podaży jest cyklicznie aktualizowane. Inwentaryzowane są szlaki dla turystyki rowerowej, nie tylko podaż, ale też popyt.

Jeśli chodzi o inne badania, biorąc pod uwagę trendy w realizacji badań, staramy się w nich szukać rozwiązań, które są obecnie dostępne w związku z ogromnym dostępem do big data, czyli możliwości wykorzystania informacji, które nie pochodzą z klasycznych badań realizowanych z respondentami, ale tzw. zewnętrznych źródeł danych. Wykorzystując te badania, testowo POT współrealizował badanie na temat ruchu turystycznego w Karkonoszach i Górach Izerskich. Wspieraliśmy badanie lokalnej organizacji turystycznej. Chodziło o przetestowanie prowadzenia badań ruchu turystycznego z wykorzystaniem hurtowni danych mobilnych. W tym roku takie badanie zrealizowaliśmy w ramach podsumowania sezonu zimowego i wykorzystano w nich techniki opierające się na hurtowni danych. Ponadto cyklicznie prowadzimy badania wizerunkowe na wielu rynkach. Te wszystkie raporty też są udostępniane w ramach obserwatorium.

Przedstawię kilka słów podsumowania, ponieważ wiele z tych badań jest realizowanych i udostępnianych. Prowadzone są też webinary i wyniki badań są prezentowane regionom i im przekazywane. Ostatnie lata pokazały, że sam obszar badań stoi przed wieloma wyzwaniami. Głównie są one związane z odchodzeniem od klasycznych technik badawczych na rzecz pozyskiwania danych z tzw. hurtowni danych, czyli na podstawie GPS, danych o kartach płatniczych. W wielu tych obszarach dane mogą być integrowane i wykorzystane. Ponadto formuła taka, jak zakładaliśmy na początku, tworząc obserwatorium, czyli udostępniania danych w postaci baz, które można modyfikować i przygotowywać dla własnych potrzeb ma coraz mniejsze uzasadnienie z tego względu, gdyż mamy do czynienia z realizowanym od lat programem „Otwarte Dane Plus". GUS i wiele innych instytucji, realizując ten program, coraz więcej danych udostępnia. Rola integrowania tych źródeł, pozyskiwania danych po to, aby je udostępnić w bardziej przyjaznej formie relatywnie się zmniejsza. Nie mówię, że przestaje istnieć, ale jest coraz mniejsza.

Przed nami jest też takie wyzwanie, jak podejść do samego obserwatorium i je zmodyfikować tak, aby nie dublować danych, które są dostępne poprzez inne kanały. Mówię tu o stronach instytucji, które te dane udostępniają. Chcemy jednocześnie utrzymać naszą aktywność, która zabezpiecza dostarczanie danych o aktualnych trendach na rynku, szczególnie przedsiębiorcom, z tego względu, że jak wiemy, większość przedsiębiorców nie realizuje badań na dużą skalę, też ze względów finansowych. Raczej interesują ich informacje w skali mikro, rzadziej makro. Myślę, że to wyzwanie na najbliższe lata, czy też na najbliższy rok. Będziemy się zastanawiali i analizowali, w jaki sposób modyfikować to zadanie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Uruski (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś chciałby zabrać głos? Bardzo proszę, ponownie pan poseł.

Poseł Przemysław Drabek (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Dziękuję za przedstawienie tej informacji. Rozumiem, że analizy, które prowadzicie w obserwatorium dotyczą tego, co już się wydarzyło. Patrzycie na to, jak rynek reaguje na różne działania, ale nie znalazłem takich materiałów – czy wskazujecie też trendy, w którym kierunku iść? Pamiętam – znów wrócę do mojej historii samorządowej – w 2007–2008 r. mówiłem, że hitem będą rowery w górach, bo widziałem, co dzieje się na świecie. Upowszechniamy też rowery elektryczne. Każdy fizycznie sprawny jest w stanie z tych gór korzystać. Mówiłem, że będzie to generowało z jednej strony świetny produkt turystyczny, a z drugiej będzie generowało też kłopoty. Wiemy,

jak to na szlakach wygląda. Widziałem to na bieżąco jeszcze kilkanaście lat temu, gdy zderzaliśmy się z turystą rowerowym, zjeżdżającym po szlaku dla pieszych. Moją pierwszą propozycją było odseparowanie szlaków rowerowych od pieszych, aby tych kolizji nie było albo była jak najmniejsza i aby dać taką alternatywę. Widać doskonale, że tam, gdzie są te miejsca, gdzie są single tracki, drogi, możliwość wykorzystania infrastruktury, która kiedyś była tylko dostosowana dla narciarzy i można wywieźć w góry rower, te wyciągi i infrastruktura zaczynają żyć cały rok. Warto poszukać takich trendów światowych o tym, co się dzieje w turystyce. Czy z tych danych są państwo w stanie wydobyć pewne wskazówki, wywnioskować pewne trendy, w którą stronę iść? Uważam, że temat rowerowy będzie się mocno rozwijał. Drugie pytanie – czy nadążymy z infrastrukturą i tym wszystkim, aby w którymś momencie z czegoś fajnego nie zrobiło się coś, że ludzie za chwilę będą przeklinali rowery na szlakach, bo ich będzie tak dużo, a infrastruktura ich już nie przyjmie, bo będzie ich za dużo i nie będzie można odseparować ich od ruchu pieszego. Czy takie wskazówki dajecie w oparciu o swoje materiały, czy to tylko dane pokazujące rzeczywistość? Dziękuję bardzo.

Sekretarz stanu w MSiT Andrzej Gut-Mostowy:

Może rozpocznę i powiem kilka słów. To bardzo słuszne pytanie. Chciałem zwrócić uwagę, że władza publiczna i ministerstwo generalnie nie powinny wpływać na zmiany w popycie turystycznym, a raczej dostosowywać się do niego i stwarzać warunki, aby podaż turystyczna, czyli oferta usług, obojętnie czy komercyjnych, czy publicznych, miała możliwość szybkiego dostosowania się. Często jest też dyskusja, czy chcemy, aby więcej turystów zostawało w kraju czy wyjeżdżało za granicę, czy więcej jeździło na rowerach, czy chodziło. To generalnie są procesy społeczne, obiektywne, które odbywają się w polskich domach i u obywateli. Obserwujemy to i analizujemy. Jeśli jest taka możliwość, wyciągamy pewne wnioski. Analizy big data dają pewną możliwość predykcji procesów, zwłaszcza jeśli chodzi o nasilenie ruchu turystycznego i pewne trendy. Ten przykład turystyki rowerowej jest dobry do analizy, bo trwa to już od kilku lat. Obserwowałem, jak samorządy już kilka lat temu składały wnioski i o trasy rowerowe i marszałkowie prowadzili różne akcje związane z wytyczaniem nowych szlaków. To zazwyczaj procesy długotrwałe. Takie trendy, dłuższe, megatrendy, są może łatwiejsze do pewnej modyfikacji, ale np. kilka miesięcy temu nastąpiła ważna zmiana w preferencjach Polaków, jeśli chodzi o wyjazdy. Teraz są one zdecydowanie bliżej przyrody, natury, to agroturystyka itd. Branża szybko musiała tam, gdzie miała możliwość, zmodyfikować swoją ofertę usług albo się przekwalifikować, albo ten segment dostał większej motywacji do pewnych inwestycji. Proszę o uzupełnienie mojej wypowiedzi przedstawicieli POT, ale rola państwa z tej organizacji polega bardziej na definiowaniu tych trendów i przekazywaniu tych informacji, a same zmiany w popycie turystycznym to suwerenne, niezależne decyzje polskich rodzin.

P.o. dyrektor zarządzający POT Teresa Buczak:

Jeśli mogę, uzupełnię wypowiedź pana ministra. Jeśli chodzi o trendy, jesteśmy obecnie w sytuacji, że ostatnie 2 lata, jak powiedział pan minister, pokazują pewne zmiany w zachowaniach konsumenckich i nie do końca teraz wiadomo, na ile będą utrwalone. Cyklicznie, co dwa miesiące, prowadzone są badania, których wyniki udostępniamy też branży turystycznej. Prowadzone są też na szczeblu European Travel Commission. Są reprezentatywne dla członków tej organizacji i pokazują, jak zmienia się nastawienie mieszkańców poszczególnych krajów od początku pandemii do teraz. Na początku spadła chęć podróżowania i był całkowity odwrót od wyjazdów zagranicznych na rzecz turystyki krajowej. Dostosowywaliśmy się do tego na bieżąco. Obecnie obserwujemy powrót – nie całkowity – do pewnych zachowań i przyzwyczajeń, które były wcześniej i powolny powrót do wyjazdów zagranicznych.

Jeśli chodzi o trendy długotrwałe, bo myślę że głównie o to pan pytał i też w zakresie podaży, aby długofalowo przewidywać pewne zmiany na rynku, takie rekomendacje powinny wynikać też z pewnych dokumentów strategicznych i przyjęcia pewnych założeń rozwoju. Jeśli chodzi o POT i kierunki naszego działania, w ewidentny sposób powinny wynikać z tych trendów ogólnych. Może w mniejszym stopniu chodzi o wska-

zywanie ich bezpośrednio w obserwatorium, czyli na bieżąco. Obserwatorium obserwuje to, co dzieje się na bieżąco. Należy to wskazywać w dokumentach wieloletnich, gdzie uwzględnione będą takie trendy. Mogę tylko powiedzieć, że obecnie pracujemy nad takimi założeniami, które wynikałby też ze zmian na rynku światowym, krajowym i nad ustaleniem pewnych priorytetów wynikających z tych trendów. Jeśli chodzi o same trendy w turystyce, rzeczywiście są też szeroko publikowane w mediach turystycznych i newsletterach agencji badawczych. Czasami mamy wrażenie, że jest natłok tych trendów i często to nie są trendy, tylko chwilowe mody. Musimy też rozróżnić te dwa elementy – co będzie chwilową modą, a co faktycznie utrwali się jako trend. Z pewnością trend eko, bliżej natury, już widzimy że popandemicznie z nami zostanie. Na pewno większe zainteresowanie będzie też podróżowaniem po własnym kraju, bo widzimy że ten trend utrwala się w nastawieniu konsumentów. Nie dostajemy też pytań od użytkowników obserwatorium o tego typu informacje. Staramy się wychodzić naprzeciw potrzebom informacyjnym. Dziękuję.

Poseł Przemysław Drabek (PiS):

Serdecznie dziękuję za odpowiedź. Bardzo optymistyczne, budujące jest to, że Polacy – mówiąc wprost – korzystając z tej tragedii, jaką jest COVID, zauważyli że Polska jest najpiękniejsza i to jest fantastyczne. Dziękuję bardzo.

Prezes ZG PTTK Jerzy Kapłon:

Odniósłbym się do 2 elementów pana wypowiedzi. Pierwszy to udostępnianie szlaków dla osób niepełnosprawnych. Dzięki wsparciu ministerstwa opracowaliśmy standaryzację specjalistycznego oznakowania szlaków dla osób niepełnosprawnych i obniżonej sprawności. Ta standaryzacja jest przygotowana i sukcesywnie mamy już wybrane pierwsze szlaki, również na terenie Beskidu Śląskiego i Żywieckiego. Będziemy je sukcesywnie dodatkowo oznakowywali. Będzie stopień niepełnosprawności i sprawności organizmu i możliwość przejścia tym szlakiem w sposób zorganizowany. Jest też projekt Dostępność Plus, prowadzony też przez ministerstwo. Otrzymaliśmy wsparcie i systematycznie będziemy w jego ramach przygotowywali obiekty na potrzeby osób niepełnosprawnych. To świetny projekt, choć troszkę przeleżał się w szufladach, ale nie u pana ministra.

Drugi element pana wypowiedzi też jest niezwykle interesujący, bo mowa o bezpieczeństwie ruchu turystycznego. Beskid Śląski jest najlepszym przykładem. O dotację zwróciła instytucja, która chciała i chyba konsekwentnie dąży ku temu, aby na pierwszych szlakach PTTK wyznakować szlaki do biegania. To dla nas zjawisko trudne do zaakceptowania – mieszanie tak rozmaitych sposobów uprawiania turystyki może rodzić ryzyko konsekwencji, wypadków i rozmaitych roszczeń. Przestrzegaliśmy zarówno tę instytucję, jak i regionalną dyrekcję Lasów Państwowych, ale zezwoliła ona na takie powiązanie tych tematów. Niemniej, jeśli wrócimy do tematu bazy szlaków turystycznych, który z uparciem PTTK już lansuje od wielu lat, wówczas samorząd mający ją do dyspozycji mógłby się orientować o przebiegu szlaków dla turystyki pieszej, rowerowej i innej i brak byłoby kolizji przy zgłaszaniu tego typu zagadnień do ewentualnego współfinansowania. Taką bazę szlaków wygenerowaną przez nas mają obecnie Mazowsze, Małopolska i Świętokrzyskie, a budujemy ją dla Dolnego Śląska i Podlasia. To jest spory procent powierzchni kraju i tych najbardziej atrakcyjnych szlaków turystycznych i sądzę, że też przełoży się na bezpieczeństwo ruchu turystycznego. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Uruski (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy są jeszcze jakieś pytania? Jeśli nie, to pragnę poinformować, że w międzyczasie dotarła do nas informacja, że mamy kworum. Zamykam dyskusję. Rozumiem, że nie mamy innych punktów, które chcielibyśmy jeszcze poruszyć w trakcie dzisiejszego posiedzenia i w związku z tym stwierdzam zakończenie rozpatrywania informacji ministra sportu i turystyki na temat funkcjonowania Obserwatorium Turystyki, jako narzędzia wymiany i transferu wiedzy w sektorze turystyki. Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia Komisji. Bardzo dziękuję wszystkim za udział. Zamykam posiedzenie Komisji.